

НАПРЯМ 2. МЕНЕДЖМЕНТ. ЕКОНОМІКА. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ В ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМТВА

Автенюк Д. О.

аспірант спеціальності 072 «Менеджмент»

факультету менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

За останні кілька десятиліть як глобальна торгівля, так і прями іноземні інвестиції різко зросли. З одного боку, глобальна торгівля зростала швидше, ніж глобальна економічна продукція протягом більшої частини останніх 50 років, і світ виробляв більше продукції та надсилав все більшу її частку за національні кордони. З іншого боку, Конференція Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД 2013) повідомила, що за останні 5 років вперше країни, що розвиваються, поглинули більше продукції, ніж розвинені країни. Все це вказує на зростання глобального поширення виробництва. [2, с. 37] Фактично, враховуючи, що виробництво є одним з найбільших типів прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у більшості країн, можна сміливо сказати, що тенденція світового виробництва обов'язково збережеться, виживе та зростатиме, однак з корективами, які нам диктує сучасний світ в період COVID 19.

У цьому контексті промисловим компаніям необхідно розповсюджувати свої заводи по всьому світу. Відповідно, роль виробничих фірм змінилася від постачання продукції на внутрішні ринки, через постачання міжнародних ринків через експорт, до постачання міжнародних ринків через місцеве виробництво.

У світовій практиці менеджмент як практична діяльність, наука та навчальна дисципліна існує понад 100 років. За цей час він набув широкого поширення, особливо в країнах з розвинутою ринковою економікою. Міжнародне управління та управління зовнішньо-економічною діяльністю (ЗЕД) відбулося значно пізніше, приблизно у 60-ті роки ХХ століття, під впливом швидкого розвитку міжнародного бізнесу та транснаціональних корпорацій (ТНК), поглиблення

міжнародного поділу праці, розвитку міжнародної економічної інтеграції [1, с. 68].

Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства значною мірою залежить від умов, які будуть створені в країні для розвитку його діяльності у зовнішній сфері, залежить від ролі уряду в регулюванні та підтримці розвитку ЗЕД на рівні держави.

Найважливіше питання, яке поставлене до визначення сучасних напрямків управління в зовнішньоекономічній діяльності промислих підприємств – це можливість засвоїти нові навички та прийоми менеджменту, враховуючи мінливість ринку та практику іноземних бізнес-партнерів. Ці питання, які потребують бути вирішеними, відображають рівень складності промислових підприємств, проектування гібридних або інноваційних виробничих систем, необхідність застосування виробничих стратегій та філософії компанії (місія підприємства), розробку продукції, управління змінами та сильну систему обліку [5, с. 149].

Практика успішних іноземних підприємств демонструє, що задля запезпечення успішних показників виробництва та підвищення зовнішньо-економічної діяльності, управління має діяти керуючись системним аналізом [4, с. 91]. Будь-яке підприємство в сучасних умовах має взаємодіяти з навколишнім середовищем та враховувати рушійні соціальні та економічні тенденції. Будь-яка інвестиційно -фінансова система у контексті управління не може існувати без інноваційної діяльності, спрямованої на збільшення обороту.

Такий підхід визначає можливості оцінки інноваційного розвитку на основі показників, що враховують систематичність інвестиційної та зовнішньо-економічної діяльності промислових підприємств [3, с. 18]. Аналізуючи практику іноземних виробничих підприємств, ми маємо змогу спостерігати тенденцію щодо обов'язкового забезпечення постійного аналізу інноваційних процесів конкретного підприємства шляхом розподілу матеріального та нематеріального ресурсного потенціалу.

Концепція виробничої стратегії є природним продовженням концепції корпоративної стратегії у системі управління підприємством, яке займається зовнішньо-економічною діяльністю, хоча остання не обов'язково має бути настільки раціональною та явною, як зазвичай вимагають теоретики менеджменту.

Оскільки у роботі використовується цей термін, менеджмент в контексті корпоративної стратегії просто передбачає послідовність, з часом, у вподобаннях компанії та упередженнях щодо певних управлінських виборів, як показано у Додатку 1.

У даному прикладі використовується термін компанія для позначення бізнес -одиниці, яка має відносно однорідну лінійку виробництва продуктів та значну автономність.

Додаток 1

Фактори компаній, що впливають на стратегічні переваги у ЗЕД

Домінуюча орієнтація	Візерунок диверсифікації	Корпоративне ставлення у межах зростання	Конкурентні пріоритети
Маркет	Продукт	Зростання прагне пояснення	Незалежність
Продукт або матеріал Технологія	Маркет (географія груп споживачів)	Зростання розуміється як продукт вдалого процесу управління та «ядро» бізнесу	Ціна
Технологія	Процес (вертикальна інтеграція)		Гнучкий продукт
	Конгломерат (не пов'язана горизонталь)		Якість
			Гнучкість об'єму

Прогнозування та планування розвитку бізнесу на основі глибокого стратегічного аналізу глобального бізнес-середовища та з урахуванням вищезазначених факторів, є пріоритетною задачею у сучасному напрямку управління задля зростання прибутку та розвитку компанії в умовах ринкової конкуренції.

Трансформація міжнародних корпорацій у більш гнучкі і менш централізовані об'єднання, зростання значення малих і середніх транснаціональних корпорацій (ТНК) – має послужити ядром у побудові менеджменту підприємства.

У подальшому, дослідження тематики побудови якісної системи управління та формування ефективного менеджменту у зовнішньоекономічній діяльності, буде визначатися через детальне розкриття наступних пунктів:

- пошук нових підходів до створення міжнародних зв'язків між компаніями та їх закордонних партнерів;
- активізація глобальної діяльності через використання новітніх інформаційних технологій;
- розроблення та втілення нових методів стимулювання інноваційності корпорацій.

Малий та середній бізнес багатьох країн світу все більше глобалізується, що виражається у зростанні зовнішньоекономічної активності, широкому використанні глобальних інформаційних технологій, уніфікації форм і ділових стандартів підприємницької діяльності. Тому для виявлення характеру впливу сучасних процесів побудови ефективного менеджменту у світовій економіці на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, необхідно детально вивчати та імплементувати не тільки національні, а й фактори іноземних компаній.

Література:

1. Бутенко Н. В. Диверсифікація виробництва: цілі та стратегії реалізації. Н.В. Бутенко. Економіка АПК. 2003. № 7. С. 68.
2. Дроздова, Х.М. «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства», Навчальний посібник, ЦУЛ, К. Україна. 2002. С. 37.
3. Кириченко, О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Міжнародний бізнес-менеджмент, навчальний посібник. Знання-Прес, К. Україна. 2002 р. С. 18.
4. Нагорна І. Транскордонне співробітництво як напрямок євроінтеграційних процесів в Україні . І. Нагорна. Теоретичні та прикладні питання державотворення. К., 2007. Вип. 2. С. 91.
5. Стеченко, Д.М. (2003), Державне регулювання економіки, Навчальний посібник, Вікар, Київ, Україна. С. 149.